# Kuusalu Keskkooli ainekava gümnaasiumile

<table>
<tr><td>Ainevaldkond: Kunstiained.</td><td>Kursus:  III Eesti muusikalugu</td></tr>
<tr><td>Kursuse maht:  35</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Õppe- ja kasvatuseesmärgid:</td></tr>
<tr><td colspan="2">Õpetusega taotletakse, et õpilane:<br>1) teadvustab oma sidet muusika, kunsti ja visuaalkultuuriga ning Eesti ja maailma kultuuripärandiga;<br>2) loob, uurib ja tõlgendab, kasutades muusika, kunsti ja visuaalkultuuri väljendusvahendeid, teadmisi ning meetodeid;<br>3) mõtestab ning reflekteerib eri kultuurinähtusi, enda ja kaasõppijate loometegevust;<br>4) mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas;<br>5) osaleb kunstide suhtluses tõlgendamist vajava sõnumi edastaja ning vastuvõtjana informeeritult ja kriitiliselt;<br>6) on loova eluhoiakuga ja lahendab probleeme loovalt.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega:</td></tr>
<tr><td colspan="2">Võimalusi valdkonnaüleseks lõiminguks, üldpädevuste arengu toetamiseks ja õppekava läbivate teemade käsitlemiseks Kunsti ja muusika õppimise kaudu toetatakse õpilastes kõigi riikliku õppekava üldosas kirjeldatud üldpädevuste arengut. Üldpädevuste saavutamist toetab õppeainete eesmärgipärane lõimimine teiste valdkondade õppeainetega ning läbivate teemade õpilase jaoks tähenduslik käsitlemine. Selle tulemusel kujuneb õpilasel suutlikkus rakendada oma teadmisi ja oskusi eri olukordades, kujundada enda väärtushoiakuid ja -hinnanguid ning võimalus omandada ettekujutus ühiskonna kui terviku arengust. Seejuures on väga tähtis aineõpetajate süsteemne ja järjepidev koostöö õpilase kogu õppeaja vältel. Üldpädevuste kujundamise ning läbivate teemade käsitlemise ja lõimingu korraldamise põhimõtted määratakse kooli õppekava üldosas ning rakendamine täpsustatakse valdkonnakavas.</td></tr>
<tr><td>Õppesisu</td><td>Õpitulemused:</td></tr>
<tr><td>Laulmine<br><br>Laulud muusikaloo illustreerimiseks, vokaalsete võimete, esinemisoskuse ning kriitilise mõtlemise arendamiseks ja tundeelu rikastamiseks.<br>Ühislaulud (sh põhikoolis omandatud ühislauluvara jm), eesti levimuusika, pop- ja rokkmuusika lauluvara õpilaste huvist lähtuvalt, eesti rahvakalendri ja riiklike tähtpäevadega seotud laulud.<br>Põhikoolis omandatud muusikaline kirjaoskus, mille hulka kuuluvad:<br>• erinevad helivältused, rütmifiguurid ja pausid,<br>• neljandiktaktimõõt ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandiktaktimõõt;</td><td>Teema: muusika kuulamine ja muusikalugu<br>Õpilane:<br>1) leiab seoseid paikkonna, Eesti ja Euroopa muusikakultuuri vahel;<br>2) teab Eesti heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ja muusika suursündmusi; tunneb eesti pärimusmuusikat, rahvusliku muusikakultuuri sünni- ja arengulugu ning loob seoseid Eesti muusikakultuuri mineviku ja nüüdisaja vahel;<br>3) võrdleb käsitletud ajastute (keskaja, renessansi, baroki,</td></tr>
</table>

| | |
|---|---|
| • ühe võtmemärgiga helistikud (ja repertuaarist tulenevalt kahe võtmemärgiga helistikud);<br>• ühe-, kahe- ja kolmeosaline lihtvorm, rondo, variatsioonivorm;<br>• bassivõti repertuaarist tulenevalt.<br>Muusikalise kirjaoskuse hulka kuuluvad ka muusikalised oskussõnad: meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika, harmoonia, vorm, faktuur jt<br>Lauldakse *a cappella* ja saatega nii kooris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuuldakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Tutvustatakse laulupeo traditsiooni, kaasatakse õpilasi koolikoori. Lauldakse oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestatakse esitatava muusikapala stiili, järgitakse häälehoiu põhimõtteid.<br>**Pillimäng**<br>Pillimängu rakendatakse ühismusitseerimisel, omaloomingu esitamisel ja muusikaloo illustreerimiseks koolis olemasolevate pillidega õpetaja ja/või õpilaste valikul rakendades muusikalist kirjaoskust.<br>Süvendatakse põhikoolis omandatud pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes.<br>**Muusikaline omalooming**<br>1. Muusikaloo illustreerimiseks muusika loomine, nt regilaulu ja uuema rahvalaulu teksti ja / või viisi loomine, aleatoorilise heliteose loomine jt;<br>2. Muusikapalade / rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide loomine akustiliselt ja / või digitaalselt, nt maalide, raamatute, ajalooliste sündmuste, isikute, muusikalavastuste libretode helindamine;<br>3. Laulusaadete loomine koolis olemasolevate pillidega;<br>4. Omaloomingu katsetused erinevate tehnikate, nt *beatbox, vocal percussion,* ning rakenduste ja programmidega, nt BandLab, Ableton Live, BeepBox, GarageBand, Musescore, Noteflight, Audacity jt. | klassitsismi, romantismi, 20. sajandi) üldkultuurilist tausta; loob seoseid varasemate aegade ja nüüdisaja muusikakultuuri vahel ning mõistab muusika rolli eri ajastuil;<br>4) eristab ja võrdleb muusikanäidete varal eri ajastute muusikat; põhjendab oma arvamust, toetudes teadmistele ning muusika oskussõnavarale;<br>5) leiab infot allikakriitiliselt: koostab essee, referaadi, muusikaürituse arvustuse või lühiuurimuse, kasutades infotehnoloogia ning digivõimalusi;<br>6) teeb valiku muusikaga tegelemise võimalustest, seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga, teab muusikaga seonduvaid elukutseid ning õppimisvõimalusi;<br>7) väljendab oma arvamust ning analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid muusikaüritusi ja õppekäike, rakendades omandatud teadmisi ning muusikasõnavara;<br>8) kasutab muusikat kuulates digikeskkondi ja -rakendusi;<br>9) teab autorikaitse seadust ja järgib seda muusikategevustes. |

| | |
|---|---|
| Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansamblis ja/või kõik koos. Katsetatakse julgelt loomeideedega, kasutades muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) nii eraldi kui ka omavahel lõimitult rakendades õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi. Omaloomingu meloodia noodistamisel rakendatakse absoluutset noodisüsteemi.<br><br>**Soovituslik õppesisu**<br><br>**Pärimusmuusika.** Folkloor, regilaul ja regilaulu liigid, rahvapillid, rahvatantsud, uuem rahvalaul, laulumängud. Pärimusmuusika seosed nüüdisajaga. Muusikanäited eesti pärimusmuusikast.<br>**Rahvuslikkuse kujunemine Eesti muusikas** Koorikultuuri ja laulupidude traditsiooni kujunemine ning seosed nüüdisajaga. Esimesed rahvuslikud heliloojad. Muusikanäidete valik järgmiste heliloojate loomingust: Aleksander Kunileid, Friedrich Saebelmann, Karl August Hermann.<br>**20. sajandi I poole muusikastiilid ja suunad (hilisromantism, impressionism, ekspressionism, neoklassitsism).** Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Muusikastiile tutvustatakse muusika kuulamise kaudu valikuliselt järgmiste heliloojate loomingust: Gustav Mahler, Richard Strauss, Claude Debussy, Maurice Ravel, Igor Stravinski, Arnold Schönberg jt.<br>**Eesti professionaalse muusikakultuuri kujunemine. 20. sajandi I poole muusikastiilide ja suundade mõjud Eesti heliloojate loomingus.** Eesti esimesed professionaalsed heliloojad ja muusikud, esimesed sümfoonilised ja vokaalsümfoonilised suurteosed eesti muusikas. Rahvusliku helikeele kujunemine koorimuusikas, vokaal- ja instrumentaalmuusikas ning lavamuusikas. Muusikanäidete valik järgmiste heliloojate loomingust: Miina Härma, Mihkel Lüdig, Rudolf Tobias, Artur Kapp, Mart Saar, Cyrillus Kreek, Heino Eller, Evald Aav, Eduard Tubin jt.<br>**Ülevaade 20. sajandi II poole muusikastiilidest ja -suundadest (avangardism, postmodernism).** Muusikastiile tutvustatakse muusika kuulamise kaudu valikuliselt järgmiste heliloojate loomingust: John Cage, Pierre Boulez, Karlheinz Stockhausen, Steve Reich, Philip Glass jt. | |

| | |
|---|---|
| **Eesti muusika ja muusikaelu 20. sajandi II poolel. 20. sajandi II poole muusikasuundade peegeldused eesti koori- ja instrumentaalmuusikas. Uued suunad 21. sajandil.** Rahvuskultuuri kaotused 1940-1955, süvamuusika arengusuunad nõukogude okupatsiooni tingimustes, laulev revolutsioon, muusika taasiseseisvunud Eestis. Muusikanäited valikuliselt järgmiste heliloojate loomingust: Eduard Tubin, Gustav Ernesaks, Veljo Tormis, Ester Mägi, Eino Tamberg, Jaan Rääts, Arvo Pärt, Lepo Sumera, Raimo Kangro, Alo Mattiisen, Urmas Sisask, Erkki-Sven Tüür, Peeter Vähi, Sven Grünberg, Helena Tulve, Tõnu Kõrvits, Pärt Uusberg, Jüri Reinvere, Alisson Kruusmaa jt. | |

**Gümnaasiumi õpitulemused:**

**Teema: musitseerimine – laulmine, pillimäng, omalooming**

Õpilane:

1) kasutab musitseerides põhikoolis ja gümnaasiumi jooksul omandatud muusikateadmisi ja -oskusi, sh muusikalist kirjaoskust;
2) valib endale meelepärase(d) muusikaga tegelemise viisi(d), hindab oma kogemust ja jagab seda kaaslastega;
3) laulab ühe- ja/või mitmehäälseid laule klassitunnis, ansamblis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut;
4) väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja/või kirjalikult;
5) musitseerib erinevates pillikoosseisudes, kasutades põhikoolis omandatud muusikateadmisi ja pillimänguoskusi;
6) loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (regivärss, laulusõnad jm);
7) loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone, laulusaateid, muuhulgas muusika I kursusel käsitletud muusikavormides jm;
8) analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu.